

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din, Tedenska
izdaja za celo leto 50 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, sreda 30. novembra 1938

Cena posamezni številki 1'50

Ob 20letnici

S takšno elementarno silo je ob koncu svetovne vojne zmaga jugoslovanska misel, da je bil za vse Jugoslovane edini mogoči zaključek svetovne vojne: svobodna in neodvisna Jugoslavija. Zato ni moglo biti ne debate in ne diskusije o nastanku Jugoslavije, ki je bila dejansko že izvršeno dejstvo, še preden je nastal polom Avstro-Ogrske.

In nujnost Jugoslavije je ostala izven debate tudi kasneje, ko so boji o obliki nove države razjedali ves naš narod, ko so notranji boji dostikrat zavzemali ostrino, ki je marsikatera druga državna tvorba ne bi prenesla. Ideja Jugoslavije pa je bila vedno močnejša od vseh teh bojev in na koncu vseh debat in vseh notranjih bojev je vedno ostalo spoznanje, da mora Jugoslavija biti.

Tega spoznanja pa tudi niso mogle omajati nobene napake in nobene nepravilnosti, ki smo jih doživljali le v preobitni meri vseh teh 20 let. Mogle so te napake revoltilati ljudi, mogle so naglati ljudi v skrajno opozicijo, toda vere v Jugoslavijo niso mogle vzeti. Jugoslavija je bila in je ostala izven debate in izven diskusije.

Tako je ostala vera v Jugoslavijo danes po 20 letih enako močna kakor ob nastanku Jugoslavije, samo da je danes ta vera mnogo bolj zrela, da je utrjena z velikimi življenjskimi izkušnjami. Ne za Hrvate, ne za Srbe in ne za nas Slovence ni nič boljšega kakor je Jugoslavija. Zlasti danes, ko naštopajo kolosi do skrajnosti vojaško organiziranih držav, je Jugoslavija za vse tri jugoslovanske narode edina možnost obrambe in edino jamstvo narodnega življenja. Še več! Ravno v sedanjih dneh je bolj ko kdaj vidno, da je treba jugoslovansko misel še razširiti in da bo balkanska barijera v resnici dobro utrjena šele takrat, ko bo segala od Jadranskega do Črnega in Egejskega morja. V rasti je še jugoslovanska misel in to je najsilnejši dokaz njene notranje sile in njene globoke utemeljenosti.

Pa kakor ni in ne more biti nobene diskusije in nobene debate o potrebnosti Jugoslavije, tako tudi ni nobene nejasnosti o temeljih, na katerih mora biti zgrajena država Jugoslovancov. Strankarska strast je sicer te temelje dostikrat zatemnila, toda utajiti jih ni mogla nikoli in bolj ko kdaj je jasno, da mora biti temelj Jugoslavije samo čista jugoslovanska misel, kakor so jo zamišljali najboljši in najidealnejši Jugoslovani. Ne more poznati jugoslovanska misel nobene hegemonije in nobene nadvlade enega nad drugim, temveč samo v popolni enakopravnosti ter v svobodi more živeti in napredovati Jugoslavija. Tudi ta resnica je jasno izpisana v vseh teh 20 letih in kdor ni hotel videti te resnice, ta jo je moral občutiti.

Pravo jugoslovansko delo je zato samo ono delo, ki je oprto na nepremakljive temelje Jugoslavije, ki je v skladu z vsem onim svetlim navdušenjem, ki je z mečem in spoznanjem izsililo nastanek Jugoslavije.

Zato tudi ni ob 20letnici Jugoslavije nobena druga beseda tako pravilna, kakor ona, ki spominja na temelje Jugoslavije, ki vsem Jugoslovancem znova potrjuje nujnost zedinjenja, da se bodo mogli vsi v svobodi in enakopravnosti

čim prosteje in čim mogočneje razvijati.

Trdno kakor pred 20 leti verujemo tudi danes v Jugoslavijo in z nič manjšo odločnostjo izpovedujemo tudi danes svojo vdanost Jugoslaviji. Nič ni moglo in ne bo

moglo zmanjšati te vere in zato je Jugoslavija zmagovito preživela vse izkušnje in jih bo tudi v bodoče. In kakor pred 20 leti, tako more tudi danes biti vsa debata le o tem, kako bomo vsi čim lepše in učinkoviteje delali za Jugosla-

vijo, da bo postala res to, o čemer so sanjali vsi oni veliki naši junaki, ki so dali svojo kri za njen nastanek.

Ob 20letnici Jugoslavije mora biti naša volja le ta, da jo izgradimo tako, da bomo nje vredni.

s kolesi, šivalnimi stroji, motorji ter v to stroko spadajočimi deli. Izbrise se prokura, podeljena Jan-ku Zirovniku.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Izbrise se kolektivna prokura Alojza Mariča za podružnico na Rakeku, vpiše pa se kolektivna prokura za isto podružnico Josipu Pircu.

R. Miklauc »pri Škofu«, Ljubljana. Vstopila je družbenica Marija Karolina Drogenig, soproga trgovca.

Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner d. d. Ljubljana. Vpiše se član upravnega sveta Kundegrabner Herbert, Dunaj.

Iz združnega registra

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Pašniška in gozdna zadruga v Donački gori. Nadalje se je razdružila in prešla v likvidacijo »Hmeljarna«, I. jugoslovanski zavod za vkladanje in konserviranje hmelja v Zaleu. Likvidatorja Vilko Petriček in Anton Petriček, oba posestnika v Zaleu. Nadalje je bilo izbranih cela vrsta zadrug, zlasti pašniških in gozdnih, ki sploh nikdar niso poslovale.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza v času od 16. do 31. oktobra:

OTVORJENI KONKURZI:

Drinska banovina:
Kašma Asim, Foča;
Prvi avtomatski mlin »Slavija«, Vukovar.

Donavska banovina:
Vanjur Jovan, Novi Sad.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina:
Baumsteiger Samuel, Čakovec;
Fumić Tomislav, Zagreb;
Nikolić P. nasl. Emil Nastić, Bje-
lovar;
Nurkić A. Mustafa, Orašje;
»Posteljina« trg. manuf. tekst.
roba, Walter Herman, Zagreb;
Rotter Vilim, Križevci;
Strgar Ana, Zaprrešić;
»Svila« tekstilna industr. k. d.,
Zagreb;
Santi Ivan, Mala Subotica.

Donavska banovina:
Klein S. Albert, Vel. Kikinda;
Knežević Joca, Kovin;
Kohn ud. Miksa, Subotica;
Starec Branko, Sombor.
Beograd, Zemun, Pančevo:
Martonja Matija, Zemun;
Nikolić N. Nikola, Beograd.

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina:
Hermanutz Antun, pos., Virovitica.

Drinska banovina:
Durmanović Vojislav i Branislav
braća, Klenj.

Donavska banovina:
Stanković Nikola, Botoš;
Stefanović Bogdan vl. tt. »Du-
bravka«, Novi Sad.

Vardarska banovina:
Stojiljković Dragutin, Vlasotin.

Beograd, Zemun, Pančevo:
Kinast Ignjat, Beograd;
Petrović Cvetko, Beograd.

KONČANE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina:
Drakulić Stevo, Virovitica.

* Podatke iz dravske banovine smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o rokih, kvotah itd. daje tajništvo društva.

Trgovinski register

Vpisali sta se naslednji firmi:

Evgen Hribar, specialna trgovina s steklom, porcelanom in kuhinjskimi potrebščinami, Ljubljana. Imetnik Evgen Hribar, trgovec v Ljubljani.

Metalurgija Hribernik Karol in Minodraž Alojzij, javna trgovska družba, Trata, p. št. Vid nad Ljubljano. Obratni predmet: kovinotiskarstvo, javna trgovska družba. Družbenika: Karol Hribernik in Alojzij Minodraž, oba kovinotiskarja. Družbo zastopata oba družbenika skupno.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki

Donava-Sava-Jadransko morje (prej Južna železnica), reprezentanca za kr. Jugoslavijo, Delniška glavica se je znižala od 21.720.000

na 20.720.000 zlatih frankov. Izbrisi se se razni člani upravnega sveta iz Italije in Avstrije, vpisali pa na njihova mesta novi upravni svetniki iz Italije in Avstrije.

»Indus«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. v Ljubljani. Spremenila se je pogodba družbe. Izbrise se prokura dr. inž. Ivota Ribariča, vpišeta se poslovodji Adolf Mergenthaler, tovarnar in Elizabeta Mergenthaler, oba v Ljubljani. Vpiše se prokura, podeljena uradniku Mestne hranilnice ljubljanske Otmarju Pehaniju.

»Intercontinentale«, jugoslovansko transportno i prometno dioničarsko društvo, prije S. & W. Hofman v Zagrebu, podružnica v Ljubljani. Družba se je fuzionirala s firmo Caro i Jelinek, medjunarodno otpremničko dioničko društvo v Zagrebu. Besedilo tvrd-

ke odslej: »Intercontinentale & Caro in Jelinek jugoslovanska transportna delniška družba v Zagreb, podružnica v Ljubljani.« Besedilo firme vpisano tudi hrvaško, srbsko, nemško, fr. in angleško. Glavnica družbe 2.500.000 din. Družbo zastopata dva člana ravnateljstva ali en član ravnateljstva in en uradnik s prokuro kolektivno. — Izbrise se članj ravnateljstva: Franjo Latković, Milan Milić, Oton Hoffman, Viktor Hoffman, Hinko Schwarz, Fric Lederer, Franjo Ožanich, Vladimir Premrou, Zelimir Mažuranić in Rudolf Janaschek. Vpišejo se novi člani ravnateljstva: Krešimir Brovet, Zagreb, Artur Gvozdanović, Zagreb, Jakov Kosser, Zagreb, R. K. Leeper, London. Za podružnico v Ljubljani podpisujejo Jakov Kosser, Krešimir Brovet in Artur Gvozdanović.

Jerše Leo, Ljubljana. Trgovina

Davčni svetovalec nova stalna rubrika »Trgovskega lista«

Z današnjo številko uvajamo novo rubriko v »Trgovskem listu« — davčnega svetovalca. Že mnogokrat so izrekli naši naročniki željo, da se uvede ta rubrika. Razmere pa so bile takšne, da nam ni bilo mogoče.

Sedaj pa se je posrečilo »Trgovskemu listu«, da je pridobil odlične strokovnjake v davčnih zadevah, ki bodo mogli vselej in izčrpno pojasniti naročnikom »Trgovskega lista« vsako in še tako zamotano davčno zadevo.

Seveda pa je potrebno, da vsi, ki vprašujejo za svet, postavijo svoja vprašanja jasno, in da vedno po resnici povedo dejanski stan. Nobeno olepševanje ni na mestu, prav tako tudi nobeno razburjanje, temveč mirno naj se razloži dejanski stan in »Davčni svetovalec« bo vso stvar pojasnil.

»Davčni svetovalec« bo redna rubrika v vsaki tedenski številki. Nujno priporočamo vsem trgovcem, da to rubriko redno in pazljivo prečitajo, ker se bodo iz nje polagoma naučili vse, kar jim je treba vedeti o davkih. Pa tudi zato naj redno berejo to rubriko, da ne bodo spraševali o stvareh, ki jih je »Davčni svetovalec« že pojasnil.

Opozarjamo še enkrat, da je »Davčni svetovalec« v rokah tako

temeljnih davčnih strokovnjakov, da se more vsako popolnoma zanesi na pravilnost vseh odgovorov v »Davčnem svetovalcu«.

Uvedba »Davčnega svetovalca« pomeni za »Trgovski list« veliko finančno žrtev in zato pričakujemo od vseh trgovcev, da bodo še v večji meri ko dosedaj delali za »Trgovski list«, da mu bodo pridobivali nove naročnike in nove inšerente. Še veliko je število trgovcev, ki še niso naročeni na »Trgovski list« in še vedno je vse polno največjih tovarnih in grostov, ki ne inserirajo še v »Trgovskem listu«. Bodi pravilo za vse zavedne trgovce, da naročajo svoje blago predvsem pri grostistih in tovarnah, ki poznajo njih glasilo, ki inserirajo v »Trgovskem listu«.

Z uvedbo stalne rubrike »Davčnega svetovalca« je dosegel »Trgovski list« nov napredek. Ta napredek pa naj bo začetek le novih napredkov in rubriki »Davčnega svetovalca« morajo slediti še nove rubrike.

Živo delo trgovcev za »Trgovski list« bo tudi te rubrike omogočilo in potem bo ime »Trgovski list« v javnosti ono veljavo, ki jo glasilo trgovstva mora imeti, da se bodo njegove zahteve vedno upoštevale.

nekaj poslovnih knjižic, katere so potrebne za prvi čas za izdajanje, in sicer najprej tistim osebam, ki dosedaj niso imele nikakih poslovnih knjižic, medtem ko je za zamenjavo starih poslovnih knjižic še dovolj časa do konca leta 1939. itd.

S tem pojasnilom je menda dovolj pojasnjena zadeva in tudi dovolj razložen vzrok zavlačevanja poslovnih knjižic. Tudi ta primer nam dokazuje, da s centralizmom ne pridemo nikamor naprej.

Ne moremo razumeti, zakaj se ni pustilo banovinam, da izdajo same poslovne knjižice. S tem bi prišli do zaslužka naši ljudje in tudi tiskarne.

Če pa so že v Beogradu prevzeli izdajo teh knjižic, naj bi se držali vsaj predpisov, ki določajo, da veljajo nove knjižice že od 28. septembra t. l. naprej in naj bi jih do tega roka tudi izdali.

Trgovinska pogodba z Madžarsko podaljšana

Dne 31. decembra 1938. poteče trgovinska pogodba z Madžarsko. Pričakovalo se je zato, da se bodo še v decembru začela pogajanja za sklenitev nove pogodbe. Zaradi priključitve delov Slovaške in Karpatske Ukrajine k Madžarski pa je potrebno, da Madžarska nekoliko preuredi svojo zunanjo trgovinsko politiko. Zato je madžarska vlada predlagala naši vladi, da se sedanja trgovinska pogodba podaljša do dne 30. junija 1939. in ga se medtem začno nova pogajanja. Predlog madžarske vlade je naša vlada sprejela.

Trgovine so na Miklavževu nedeljo odprte

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča:

Trgovine bodo na Miklavževu nedeljo dne 4. decembra ves dan odprte. Kupujejo obsestvom izven Ljubljane lahko izkoristijo za primeren nakup Miklavževih daril ugodnost polovične nedeljske vožnje.

Kaj je s poslovnimi knjižicami

Naše uredništvo in uprava prejemata vsak dan številna vprašanja, kaj je vendar s poslovnimi knjižicami. V »Službenem listu« z dne 17. septembra kos št. 75 je v čl. 16. povedano, da se bodo od 28. septembra t. l. dalje izdajale poslovne knjižice samo po določbah tega pravilnika. Čl. 17. pa pravi, da se morajo sedanje poslovne knjižice zamenjati najkasneje do 31. decembra 1939. leta.

Vsem interesentom sporočamo, da smo pravkar dobili v vpogled obvestilo Osrednje uprave za po-

sredovanje dela pri min. za soc. politiko in ljudsko zdravje, ki ima svoje prostore v Beogradu, Strossmayerjeva ulica 9, v katerem pravi med drugim naslednje:

»Večje količine poslovnih knjižic osnovnega števila I. kakor tudi legitimacije osnovnega števila III. se šele tiskajo in bodo gotovo šele v drugi polovici meseca decembra t. l. Ker ima ta uprava le zelo male količine poslovnih knjižic, in sicer samo one osnovnega števila I., pošilja uprava le

Ustanovi se osrednja sekcija trgovcev z bencinom

Na pobudo sekcije trgovcev z bencinom v Ljubljani se je pričela akcija za ustanovitev osrednje sekcije trgovcev z bencinom za vso dravsko banovino.

Radi velikega števila pristopnih prijav za osrednjo sekcijo je akcija že toliko dozorela, da sklicuje Zvezo trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani po čl. 20. svojih pravil.

ustanovno skupščino

Osrednje sekcije trgovcev z bencinom za območje drav. banovine dne 4. decembra 1938, ob 10. uri dopoldne v Ljubljani, v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27.

Dnevni red:

1. Uvodno poročilo predsednika Zveze.
2. Poročilo predsednika sekcije ljubljanskih trgovcev z bencinom.
3. Sklepanje o pravilniku osrednje sekcije.
4. Volitve odbora osrednje sekcije.
5. Slučajnosti.

Prosimo vse gg. trgovce z bencinom, da svoje predloge, ki jih nameravajo predložiti na tej skupščini, pošljejo Zvezi v prepisu že nekaj dni prej, da se bo lahko pripravila resolucija.

Vse trgovce z bencinom vabimo, da se tega važnega sestanka zanesljivo udeležijo.

Lesna kvota za Nemčijo za 4. tromesečje 2.786.500 RM

Stalna delegacija lesnega gospodarstva sporoča, da je po sporčilu Narodne banke za četrti tromesečje določenih po beograjskem protokolu od skupnega zneska 30.960.000 RM za les skupno 9%, oz. 2.786.500 RM.

Ta kvota pa velja skupno za bivšo Avstrijo in Nemčijo.

Tvornica »Titan« se preseli v Beograd

»Jugoslovanski Kurir« poroča, da se namerava tvornica »Titan« preseliti v okolico Beograda.

Preselitev tvornice pomeni za podjetje velike stroške. Če se podjetje vseeno odloči za preselitev, potem je v tem pač zadosten dokaz, da uživajo tvornice v Beogradu tako velike ugodnosti, da se izplača tudi še tako draga preselitev.

Vedno bolj postaja nujno, da se davčni in drugi pogoji za vse industrije izenačijo.

Združenje obrtnikov slikarskih in sorodnih strok

v Mariboru praznuje prihodnjo soboto, dne 3. decembra 50letnico svojega obstoja. Zvečer bo v Gambernovi dvorani slavnostna seja, na kateri bodo članom, ki so bili imenovani na zadnji seji za častne člane, izročili diplome. Potem bo v isti dvorani prijateljski večer. Združenje slikarjev je ena najstarejših obrtniških organizacij v Mariboru.

Ogrožen promet v Gor. Savinjski dolini zaradi povodnji

Ogromne množine hlodov, nametanih v Savinjo, so pri zadnji povodnji zopet podirle nekaj mostov in na več mestih izpodjedle cestne nasipe med Solčavo in Ljubnim. Cestni promet je zopet prekinjen in avtobus iz Celja vozi le do Ljubnega. Ker se ta nadloga ponavlja pri vsakem višjem stanju Savinje v gornjem toku, je skrajni čas, da se z energičnimi oblastvenimi ukrepi odstrani stalna nevarnost za cestni promet skozi Gornjo Savinjsko in v Logarsko dolino. Zato je potrebno, da se čimprej uredi vprašanje plavljenja lesa v gornjem toku Savinje, da se tozadevno s primernimi ukrepi in pod nadzorom do-

loži gotov red ter onemogoči poljubno plavljenje. Kraljevska banska uprava, ki izredno mnogo žrtvuje za vzdrževanje cest in mostov v tem predelu, si bo na ta način prihranila velike izdatke, ki jih povzročajo stalna popravila na tej cesti. Pa tudi lastniki lesa bodo obvarovani škode, ki jim nastaja s tem, da voda odnaša les. Končno zahtevajo važni tujsko-prometni interesi Gornje Savinjske in Logarske doline, da se v bodoče zagotovi reden cestni promet v tem predelu. Prepričani smo, da bodo odločujoči činitelji v polni meri upoštevali važnost in nujnost tega vprašanja.

Italija bo povečala proizvodnjo zlata v Etiopiji

V duhu italijanskega avtarkičnega stremljenja so italijanske

rudarske družbe v Etiopiji začele pridobivati zlato in platino na najširši industrijski podlagi. Zlasti so se pripravile za čim intenzivnejše izkoriščanje rudnikov tri vodilne rudarske družbe: Società Prasso, Soc. per Imprese Etio-piche (Sapie) in nemško-italijanska družba Soc. Mineraria Italo-tedesca (»Smit«). Te družbe zaposlujejo danes 90 inženirjev in geologov ter 6000 delavcev domačinov. V kraju Jubdo se pridobiva platina. Letos bo dala proizvodnjo platine 120 kg, prihodnje leto pa upajo Italijani dvigniti proizvodnjo platine na 200 kg. Kot zlati ležišči sta znani zlasti ležišči v Uolega pokrajini in v Beni Spangui. Prvo ležišče naj bi dalo prihodnje leto 12.000, drugo pa 9600 kg zlata.

Zavrtniti treba vse intervencioniste za tuje nameščence

V zadnjem času so začele oblasti precej energično odklanjati vsem tujcem nova dovoljenja za bivanje v državi ali za zaposlitev. Posledice te odločnosti oblasti se že poznajo in upanje je, da bo na ta način pereče vprašanje tujih nameščencev in tujih zastopnikov kmalu rešeno.

Zato pa moramo tu s tem večjo odločnostjo nastopiti proti onim, ki skušajo obrezuspešiti akcijo oblasti. To so razni intervencionisti, ki se pojavijo takoj, kakor hitro odklonijo oblasti kakemu tujemu nameščencu novo dovoljenje za zaposlitev v državi. Ti intervencionisti prihajajo v urade in na dolgo in na široko pripovedujejo, kako so ti tuji nameščenci nena-domestljivi, kako bo vse podjetje propadlo, če ta in ta tuji nameščenec ne ostane v podjetju in kako bo zaradi tega na stotine naših delavcev brez služke. Le pre-pogosto imajo ti intervencionisti tudi uspeh in tuji nameščenci dobijo uspeh in tuji nameščenci dobijo dovoljenje za zaposlitev ali za bivanje v državi. Vsa akcija proti tujim nameščencem bi mogla po krivdi teh intervencionistov propasti. Zato zahtevamo, da se vsi ti intervencionisti takoj zavrtejo in da se takšne in-

tervencije dovolijo sploh samo zainteresiranemu podjetniku.

Sploh so nam in našemu narodnemu gospodarstvu razni intervencionisti za tuje firme in za interese tujega kapitala napravili že tako veliko škodo, da bi morali z njimi enkrat le prav temeljito obračunati. Ves naš narod se peha in trudi, da si postavi vsaj skromne temelje za najnujnejšo gospodarsko osamosvojitve, a neki naši ljudje vsega tega prizadevanja nočejo ne videti in ne razumeti, temveč raje nastopajo v korist tujega kapitala. Jasno je, da si puste to svojo intervencijo tudi dobro plačati. S tem pa so tudi najjasnejše pokazali, kako je treba kvalificirati njih intervencije. Te niso nič drugega, ko ordinarno izdajstvo na gospodarski fronti našega naroda. Nobene olepsave, nobene fraze te resnice ne morejo prikriti, še manj pa utajiti. Zato je res že skrajni čas, da se temu primerno tudi postopa z intervencionisti, pa naj ti izhajajo iz katerih koli vrst!

V zvezi z vprašanjem tujih nameščencev in zlasti tujih trgovskih zastopnikov ter potnikov pa je treba opozoriti še na neko drugo stvar. Kakor smo poročali, so ljub-

ljanski manufaktursti sklenili, da bodo sprejemali tuje zastopnike le, če jih obiščejo v spremstvu domačega potnika ali zastopnika. Ta sklep se mora izvrševati 100od-stotno, ker samo potem bo imel popoln uspeh. A ne samo ljubljanski manufaktursti, temveč vsi slovenski in vsi jugoslovanski manufaktursti bi se morali ravnati po tem sklepu. In ne samo manufaktursti, temveč tudi vsi drugi trgovci. Na mah bi bilo s tem vprašanje tujih potnikov ter zastopnikov rešeno in na stotine naših ljudi bi prišlo do kruha, in sicer do dobrega belega kruha.

Brez vsake vladne pomoči morejo tako trgovci sami odločno vplivati na pravilno rešitev enega najbolj perečih narodno gospodarskih, a tudi socialnih vprašanj. Velika napaka bi bila, če trgovci tega tudi ne bi storili, ker bi izgubili pravico, da zahtevajo od vlade odločnega nastopa proti tujim potnikom in zastopnikom, če sami ne pokažejo te odločnosti.

Dolžnost vseh združenj je, da v tem smislu vplivajo na svoje članstvo, da se že enkrat zadovoljivo reši vprašanje tujih zastopnikov in tujih agentov.

Lep uspeh Zveze trgovskih združenj

Minister razveljavil odlok o vati in obvezilnem materialu

Z ozirom na sklep občnega zbora Zveze trg. združenj v Logatcu je poslala Zveza trgovskih združenj v Ljubljani na ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje utemeljeno predstavko, v kateri opozarja na škodljive posledice odloka, da smejo prodajati vato in obvezilni material samo lekarni. S tem bi bili najbolj prizadeti baš revni sloji, ker bi se ti predmeti izključno prodajali v lekarnah gotovo podražili. Poleg tega pa ta odlok tudi stvarno ni utemeljen, ker je ves obvezilni material zaobaljen tako, da je že s tem podano jamstvo, da se prodaja v resnici čisti.

Pravilnost utemeljitve vloge Zveze trg. združenj je spoznalo tudi

ministrstvo za soc. politiko in narodno zdravje ter je dobila Zveza sedaj dopis od ministrstva, ki sporoča, da je minister za soc. politiko in ljudsko zdravje v »Službenih novinah« št. 187 odlok št. 17.478 z dne 9. avg. 1938., po katerem se pridržuje pravica prodajanja vate in obvezilnega materiala le lekarnam, z novim odlokom št. 29.348 z dne 18. novembra 1938. — razveljavil.

S tem je v polni meri ustrezno predlogu Zveze trg. združenj in želji trgovstva.

Pričakujemo, da bo enako ugodno rešena tudi zahteva trgovstva, da se smejo zdravilni čaji prosto prodajati v vseh trgovinah.

Kolkovanje kreditnih knjižic

Finančnemu ministrstvu, oddelku za davke je poslala Zveza trg. združenj naslednjo predstavko:

Zveza trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani predlaga uglednemu naslovu zaradi mnogih pritožb članjenih trgovskih združenj proti dosedanjemu kol-

kovanju prodajnih knjižic (kreditnih knjižic) spremembo tarifne postavke 34/3 taksnega zakona, ki se naj v bodoče glasi:

»Na knjižice, v katere zapisujejo trgovci ali obrtniki posameznim osebam blago, ki so jim ga odpre-mili ali oddali, enkratno takso

din 5« (in ne 10 din kot sedaj). S tem v zvezi predlagamo dopolnitev čl. 56. taksnega in pristojbinskega pravilnika z novim odstavkom 8.: te knjižice (kreditne knjižice) ne smejo imeti več kot

Nakup šolskih potrebščin

Z okrožnico z dne 1. avgusta 1938. je banska uprava naročila vsem upravitelstvom ljudskih šol dravske banovine, da naročajo iz kredita šolskega proračuna vse tiskovine in vse pisarniške potrebščine izključno le pri banovinski zalogi šolskih knjig.

Zveza trg. združenj je zato z dvema predstavkama (z dne 29. 8. in 22. 9) prosila bansko upravo, da to okrožnico razveljavi, ker se z njo dela velika škoda trgovcem s šolskimi potrebščinami.

Na obe predstavi ni dobila Zveza še nobenega odgovora, pač pa je izšel dne 19. septembra 1938. nov odlok banske uprave, s katerim se naroča vsem sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom, da potrjujejo račune le za one ti-

60 listov; posamezen list ne sme biti večji od 300 cm².

Razlogi za predlagano spremembo so ti:

1. V taksnem zakonu ni povedano, kdo mora plačati takso za kreditno knjižico, če trgovec ali stranka. Stranka seveda prevaja breme kolkovanja na trgovca, ki tega v strahu, da ne izgubi odjemalca, ne more odkloniti.

2. Kreditne knjižice uporabljajo zlasti revne stranke. Nakupijo blaga vse leto le za prav majhne zneske — do par sto dinarjev. Ker trgujejo špeceristi največ z monopolnimi predmeti, pri katerih je dobiček zelo majhen, je letna taksa 10 din huda obremenitev. Stranke imajo tudi navado, da jemljejo na kreditne knjižice pri več trgovcih. Dalje vzamejo blago na kreditno knjižico na poskušnjo za mesec ali dva. V teh primerih utrpí trgovec vso izgubo.

Nadalje opozarja Zveza na silno pretiranost 50kratne kazni, če ni kreditna knjižica pravilno kolkovana. Kreditne knjižice izdajo trgovci sicer vedno le kolkovane in se zato sploh ne pripeti, da bi bila le ena kreditna knjižica nekoliko kolkovana. Pač pa se lahko pripeti, da je trgovec pozabil knjižico znova kolkovati, ker se morajo te knjižice vsako leto na novo kolkovati. To pa se pripeti prav lahko zato, ker te knjižice niso v rokah trgovcev, temveč strank, ki se za pravilno kolkovanje knjižic sploh ne menijo, ker je po njih mnenju to zadeva, ki se tiče edinole trgovca. Zato je skrajno krivično, če bi moral plačati trgovec 50kratno takso, ker ni bila knjižica zopet kolkovana. Višina kazni se naj zato na vsak način zniža.

Vsi ti predlogi Zveze trg. združenj so globoko utemeljeni in zato tudi upamo, da jih bo finančno ministrstvo tudi upoštevalo.

Obiščite

● **NOVINARSKI**

● **KONCERT**

1. decembra

NA TABORU

● 2 godbi za ples

Politične vesti

Knez-namestnik Pavle je sprejel v avdienci angleškega zunanjega ministra Halifaxa.

Min. predsednik Chamberlain in zun. minister Halifax prideta v drugi polovici januarja v Rim. Glavni namen njih potovanja v Rim je, da posredujejo med Francijo in Italijo in da dosežeta ureditev španskega vprašanja. V spodnji zbornici je Chamberlain izjavil, da se angleško stališče v španskem vprašanju ni nič spremenilo in da Anglija ne bo priznala gen. Francu pravice vojskovanja se države, dokler ne bodo izpolnjeni vsi pogoji, ki jih je postavil londonski odbor za nevmešavanje. Danes pa se to še ni zgodilo.

Na podlagi pariških dogovorov med angleškimi in francoskimi ministri bo prišlo sedaj do še bolj ozkega sodelovanja francoskega in angleškega gen. štaba. Oba štaba izdelujeta z ozirom na spremenjeni položaj v Evropi nove načrte za vojaško sodelovanje Francije in Anglije.

Danes bo v vsej Franciji generalna stavka. Listi, ki podpirajo delavce pišejo, da do te stavke ne bi prišlo, če bi Daladier sklical parlament. Daladier pa noče parlamenta in zato da je stavka nujnost. Vlada je izdala obsežne varnostne ukrepe, da je zagotovljena prehrana prebivalstva. Mobilizirani so nameščenci vseh podjetij, ki so pomembna za promet. Ker tudi šoferji ne stavkajo, je promet zagotovljen. Tudi pošta bo v redu poslovala. Po najnovejših vestih tudi v tiskarnah ne bodo stavkali in bodo mogli pariški listi iziti. Vojaštvo je kasernirano.

Ministrski predsednik Daladier je dostavil vsem državnim uradom okrožnico, v kateri jim sporoča, da bodo vsi uradniki, ki bi stavkali, takoj odpuščeni brez pravice do pokojnine. Vsi uradi morajo sestaviti 30. novembra sezname uradnikov, ki so prišli v urad ter mu te predložiti.

Pariški občinski nameščenci so odklonili udeležbo v stavki, ker da je ta proglašena samo iz političnih nagibov.

Danes se sestane češkoslovaško narodno predstavništvo, da izvoli novega predsednika republike. Za izvolitev je potrebna tričetinska večina poslancev in senatorjev, zagotovljena pa je mnogo večja večina, ker so se skoraj vse češke stranke izrekle za dr. Haeho in ravno tako bodo njega volili tudi slovaški in ukrajinski poslanci. Volitev pa se bodo vzdržali nemški poslanci, ker smatrajo, da je izvolitev predsednika republike zadeva, ki se tiče samo Čehoslovakov.

Takoj po izvolitvi predsednika bo vlada gen. Syrovega odstopila. Kako bo sestavljena nova vlada, o tem pogajanja še niso zaključena. Osrednjo češkoslovaško vlado bodo tvorili predsednik vlade in pet ministrov. Skupni ministri bodo: zunanji, vojni, finančni, prometni in minister za gospodarsko obnovo. Poleg teh osrednjih ministrstev bo imela Češka še sedem, Slovaška in Karpatska Ukrajina pa po 5 ministrstev. Celotni ministrski svet osrednje vlade bo torej štel 21 ministrov.

Vlada Karpatske Ukrajine demantira vesti madžarskih listov, da bi bili iz Karpatske Ukrajine izgnani madžarski in ruski nacionalisti. Iznani so bili samo oni Madžari, ki imajo domovinsko pravico v krajih, ki so prišli sedaj pod Madžarsko. Iz Chusta, nove prestolnice Karpatske Ukrajine se poroča, da je bila cela vrsta Ukrajincev v odstopljenih krajih od madžarskih oblasti aretirana.

Slovaško notranje ministrstvo pripravlja ustanovitev koncentracijskih taborišč. Prvo taborišče bo v Ilavi.

Slovaška vlada je odredila, da bodo prve volitve v slovaški deželni zbor dne 13. decembra.

Poljski listi obširno pišejo o skupni izjavi Poljske in Sovjetske Rusije ter pravijo, da je ta posledica stališča, ki ga je zavzela Nemčija glede Karpatske Rusije ter njenih namer glede Ukrajine. »Kurier Poljski« piše, da je bilo že pred kratkim zelo malo verjetno, da bi se poljsko-sovjetski nenapadni pakt, ki bi veljal le do leta 1940, še obnovil. Kljub temu pa naglašajo list, da ni res, da bi se poljska politika spremenila za 180° in da bi bila obnovitev pakta naperjena proti Nemčiji.

V Londonu označujejo rusko-poljski pakt kot najvažnejši dogodek zadnjih dni. Po londonskem mnenju pomeni pakt demonstracijo poljske diplomacije proti Nemčiji.

Nemški listi zelo ostro komentirajo obnovitev poljsko-ruskega pakta. Listi pišejo, da dokazuje obnovitev tega pakta, da pada poljska zunanja politika iz enega ekstrema v drug ekstrem.

Hitler je uradno povabil na obisk iranskega šaha Pahlevija. V londonskih krogih je povzročilo to povabilo veliko iznenadenje, a tudi nejevoljo, ker vidijo nekateri politiki v tem željo Nemčije, da prodre do mej angleškega indijskega imperija.

Pred svojim odhodom v Limo na vseameriški kongres, ki se ga bo udeležilo 21 ameriških držav, je izjavil zun. minister Hull, da je prepričan, da bo doseženo na kongresu popolno soglasje vseh držav. Vse te države so za zmago načela zakonitosti, pravice in človeških

pravice. Glavni cilj kongresa je poglavitve vzeli med vsemi ameriški državami, da bo nemogoča sleherna tuja propaganda. Konferenca v Limi bo zaradi sedanjega svetovnega političnega položaja ena najvažnejših panameriških konferenc.

Južnoafriški minister Pirrow je baje obljubil Hitlerju Kamerun, francoski Kongo in portugalsko Angolo. Hitler pa baje s tem ni zadovoljen, temveč zahteva, da se vrnejo Nemčiji vse njene prejšnje kolonije.

Propagandni minister Göbbels je v enem svojih zadnjih govorov nastopil z veliko odločnostjo tudi proti raznim šaljivcem, ki zbijajo šale tudi iz stvari, ki bi morale biti vsem sakrosančne in šaljivcem nedostopne. Tako nikakor ne gre, da se v varietetih delajo dovtipi iz kolonialnega vprašanja, dočim si vlada glavo razbija, kako bi mogla zadovoljivo rešiti ta problem.

Položaj na kitajskem bojišču se je bistveno zboljšal za Kitajce, ki imajo skoraj na vseh frontah iniciativo v svojih rokah.

Rešitev vprašanja tovarnega kolodvora

Zastopniki gospodarskih organizacij in ljubljanske občine pri žel. direktorju inž. Kavčiču

Zahteva, da se tlakuje prostor pred tovarnim kolodvorom v Ljubljani in Mariboru je že stara in se ponavlja redno vsako jesen in vsako pomlad, ko neznosno stanje dovoznih cest in prostora pred tema kolodvoroma vedno znova postavlja to zahtevo. Tudi železniška uprava sama želi, da se to vprašanje že enkrat spravi z dnevnega reda. Toda mine leto za letom, a vse ostaja pri starem.

A ne samo trgovske organizacije tudi veletrgovci sami so že ponovno opozorili vse odločujoče činitele na nevedrnost sedanjih razmer na obeh glavnih slovenskih tovarnih kolodvorih. Ljubljanski veletrgovci so bili celo pripravljani kreditirati za tlakovanje potrební denar, a niti to ni pomagalo.

In tako se ponavlja leto za letom ista pesem. Ko je sonce in suho vreme, je ves tovarni kolodvor v prahu, ko pa pride dež ali sneg, se vdirajo vozovi v blato in sneg, da trpi živina. da kolneje vozniki in da trpi trgovina, ker se mora zmanjšati tovor na vozovih. Več sto voz in avtomobilov prevozi vsak dan prostor pred tovarnim kolodvorom, da se vsak dan poglubi blato za nekaj centimetrov.

Združenje trgovcev v Ljubljani, ki vodi akcijo za tlakovanje prostora pred ljubljanskim tovarnim kolodvorom že več let, je tudi letos v mesecu februarju, ko je razpravljali fin. odbor narodne skupščine, opozorilo narodne poslance na to važno vprašanje ter jih prosilo, naj podpirajo predlog ljubljanske direkcije za kanalizacijo in tlakovanje blagovnega kolodvora. Stroški so bili proračunani na 2 in pol milijona dinarjev in si je gradbeni oddelek prometnega ministrstva predlog direkcije tudi že usvojil. Treba je bilo le še, da finančni minister odobri potrebni kredit, kar se pa žal kljub številnim intervencijam ni moglo doseči.

Tako je ostalo to vprašanje še do danes nerešeno, zbog česar so smatrale gospodarske organizacije za potrebno, da po svojih zastopnikih posetijo novega direktorja drž. žel. g. ing. Kavčiča, kateremu so ponovno predložile zahtevo po čimprejšnjem tlakovanju blagovnega kolodvora. Deputacijo je predstavil direktorju predsednik Zveze trgovskih združenj g. Stane Vidmar, ki je direktorju uvodoma čestital v imenu gospodarskih organizacij k njegovemu imenovanju. Naglasil je, da gospodarske organizacije v tem imenovanju vidijo priznanje odličnemu strokovnjaku in delavcu ter da so prepričani, da bo s svojo znano odločnostjo znal čimprej rešiti to vprašanje. Hkrati pa je g. direktorja opozoril na nič manj važno vprašanje tlakovanja blagovnega kolodvora v Mariboru.

Za združenje trgovcev so bili v deputaciji predsednik Viktor Meden, Dominik Čebin in Avgust Volk, ki so mu izročili še posebno predstavko, za Zbornico za TOI je bil v delegaciji predsednik trgovskega odseka Albin Smrkolj, za mestno občino direktor gradbene- ga urada inž. Poženel in za Zvezo

industrijcev tajnik Danilo Goriup. Vsi zastopniki organizacij so podali še svoje predloge in mišljenja, kako bi se dalo čimprej rešiti to vprašanje in prosili g. direktorja, da se zavzame za upravičene zahteve.

Zastopnik mestne občine direktor. inž. Poženel je opozoril g. direktorja, da ima mestna občina največji interes, da se blagovni prostor čimprej spravi v sklad z ostalimi gradbenimi deli, ki so predvidena v kolodvorskem okraju.

Direktor inž. Kavčič se je predsedniku Vidmarju toplo zahva-

lil za izražene čestitke, izjavil, da to vprašanje za njega ni novo in da mu bo posvetil vso pozornost ter skušal odločujoče činitele še posebej prepričati, da je čimprejšnja realizacija tega tako važnega dela nujno potrebna.

Zastopniki gospodarskih organizacij so prepričani, da njihova intervencija ne bo zaman, temveč, da bodo merodajni činitelji storili vse, kar je potrebno, da se vprašanje kanalizacije in tlakovanja blagovnega kolodvora ne samo v Ljubljani, temveč tudi v Mariboru, čimprej pozitivno reši.

Bilanca javnih del v Mariboru

Ureditev Glavnega trga — Tlakovanje, asfaltiranje in kanaliziranje cest

Mestna občina mariborska je z letošnjo bilanco javnih del lahko zadovoljna, z njo pa tudi prebivalstvo, ki je na vsem tem najbolj zainteresirano in ki plačuje visoka davčna bremena. Ta bremena plačujejo ljudje z zelo mešanimi občutki, če ne vidijo tudi koristi, ki nastajajo iz teh bremen. Letos pa teh mešanih občutkov ni, ker letos lahko občina pokaže, da je res nekaj napravila. Javna dela so zahtevala precej denarja, ki ga občina iz lastnih dohodkov ne bi zmogla. Dobila pa je iz kaldrinskega fonda 2 milijona dinarjev za regulacijo nekaterih prometnih potov, tako da je lahko izvedla dovršen del svojega gradbenega programa.

Predvsem je treba omeniti regulacijo Glavnega trga, ki je tudi največ stala. Trg je sedaj modern urejen, ne more se pa trditi, da je tudi povsem praktično urejen. Precej je še nedostatkov, ki se pa bodo mogli deloma odpraviti. Urejevanje je obsegalo nivoiranje trga, izenačenje starega in novega dela, preložitve in razširjenje kanalov ter električnih, vodovodnih in plinskih napeljav in končno asfaltiranje in popravilo hodnikov. Uredile in tlakovale so se tudi nekatere ceste in

ulice, zlasti v neposredni bližini Glavnega trga, tako Koroška cesta, rampi na obeh koncih državnega mostu, Dvořakova cesta, del Frankopanske ulice, Stolna ulica in koščka Vetrinjske in Tattenbachove ulice. Tlakovanjih in asfaltiranih je bilo vsega skupaj 16.400 kv. metrov, kar odgovarja skoraj 3 kilometre dolgi in šest metrov široki cesti.

Prihodnje leto pride nekaj drugih najbolj potrebnih in prometnih cest in ulic na vrsto.

Modernizacija plinarne v Mariboru se je tudi že začela. Kakor že javljeno, dobi plinarna moderno komorno peč, kar bo obrat precej pocenilo in omogočilo boljše izrabo postranskih produktov. Streho kotlarne so sedaj dvignili za tri metre. Stara plinska peč, ki je v obratu že skoraj 70 let, se sedaj podira. Potem popravijo generator, ki bo služil kot rezerva. Nato bodo podrlj ves blok s starimi napravami, da napravijo prostor za novo komorno peč, ki je že naročena v Nemčiji. V kratkem prično z betoniranjem tal za novo kotlarino. Računajo, da bodo nove naprave, ki bodo plinarno popolnoma modernizirale, gotove do pomladi, ne da bi bilo potrebno prekiniti obratovanje.

Motorizacija poštne dostave

V Mariboru se prevažna pošta med glavnim poštnim uradom in kolodvorom ter med poštnimi uradi s konjsko vprego, s katero se dostavljajo tudi poštne pošiljke strankam. Ta starinski način prevažanja se zelo neugodno občuti in napravlja tudi na tujca slab vtis. To staromodno vozilo pasira vsak dan enkrat najbolj obljude ne ulice, med njimi tudi Gosposko, ki je sicer zaprta za vsak tranzitni promet. Često se dogaja, da morajo tujci odmakniti avtomobil, s katerim so se pripeljali do hotela »Zamorec« v Gosposki ulici, da more mimo poštni voz. Zelo prijetno je tudi ropotanje, ki ga povzročajo konjska kopita in masivna lesena kolesa poštnega

voza, posebno v nočnih in jutranjih urah in so se že ponovno pritoževali tujci v hotelu, čeprav je hotel »Zamorec« ravno radi miru na prav dobrem glasu.

Zato je Združenje trgovcev za mesto Maribor naslovilo na pošto ministrstvo prošnjo, v kateri se zavzema za uvedbo poštnega avtomobila. Prošnja navaja, da je sedanje stanje nevedrno in da ni le sramota za obmejni Maribor, temveč je tudi velika ovira za tujski promet, na čigar dvigu je seveda tudi trgovstvo zelo zainteresirano. Saj donaja tudi tujski promet našemu ljudstvu mnogo zasluzka, krepi njegovo kupno moč, veča konsum in donaja trgovini temu primeren dobiček.

Perilo je hitro oprano

če vzameš vedno

SCHICHTovo

TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje žensko hvalo

Združenje pripominja v svoji vlogi, da se s 1. aprilom 1939. uvede v Mariboru motorizirano prevažanje pošte, ker so potrebni krediti že odobreni ter sta pri poštnem ravnanstvu v Ljubljani na razpolago v to svrhu dva primerna avtomobila. Sedaj pa baje zopet obstaja nevarnost, da ostane vse pri starem in da se zadeva odgodi za nedoločen čas.

Opirajoč se na navedene razloge, prosi Združenje trgovcev, da se s 1. aprilom p. l. uvede motorizirano prevažanje pošte po Mariboru in da se v to svrhu dovoli zadostni kredit, ker je rešitev zadeve v veliki meri tudi gospodarska potreba.

Prodajalci božičnih drevesc

se opozarjajo, da se morajo, ko pripeljejo blago na mariborski trg, izkazati s predpisanim potrdilom o izvoru blaga, kakor to določa banska naredba. Tržni organi bodo zaplenili božična drevesca, ako prodajalec ne bo mogel pokazati predpisane potrdila, razen tega pa se bo proti kršiteljem uvedlo kazensko postopanje.

Nov betonski most

bo te dni dogotovljen pri Jurovcu na Dravskem polju čez Polskavo. Most je železobetonski in velja skoraj 600.000 dinarjev. Hkrati se je nekoliko preložila cesta, da se odstrani nepregledni in zamudni ovinek. Čim bodo vsa dela gotova, se stari lesení most podre.

Pojenjanje slinavke in parkljevke v Mariboru

Ker se od 9. novembra ni pripetil v Mariboru noben nov primer slinavke in parkljevke, je magistrat zopet razveljavil vse varnostne ukrepe zoper razširjanje te nevarne živinske kuge.

Rdeči križ

bo v Mariboru dne 3. in 4. decembra pobiral po ulicah prostovoljne prispevke za podpiranje češkoslovaških beguncev. Javnost se naproša, da se z majhnim darilom spomni trpečih češkoslovaških bratov.

Dobave - licitacije

Dne 13. decembra bo pri upravi zavoda »Obilčevce« pri Kruševcu licitacija za dobavo 6 pirometrov za visoko temperaturo.

Dne 17. decembra bo pri tehničnem oddelku kralj. banske uprave v Splitu licitacija za dobavo vodovodnih cevi.

Dne 21. decembra bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo zakovic.

Dne 21. decembra je razpisana pri Upravi smodnišnice v Kamniku licitacija radi nabave 75.000 kg navadne smole in dne 22. decembra 1500 m³ jelševine in 500 m³ krhljivkovine.

Davčni svetovalec

Jos. M. v Lj. — Občinska trošarina. — Vedeti bi hoteli, ali se pobira občinska trošarina v Ljubljani po višji tarifi, ki velja za vino v steklenicah, tudi za navadno vino v steklenicah.

Odgovor. — Za navadno vino se pobira v Ljubljani občinska trošarina, ki znaša din 150 za liter. Vendar, če se nahaja tudi navadno vino v trgovsko zaprtih steklenicah, ki so opremljene z etiketami, znaša trošarina din 3 — za liter, ki se pobira za vino v steklenicah. Če pa je steklenica brez etikete in navadno zamašena in je v steklenici navadno vino, je plačati trošarino po din 150 za liter.

Z. K. v M. — Sporazum za davek na poslovni promet. — Glede teh sporazumov si niste na jasnem: a) ali je mogoče sporazum za dobo 3 let ali pa ga je mogoče skleniti samo za eno leto naprej; b) ali je kakšen znesek in kateri mogoče odbiti kot nekako odškodnino za riziko, ki ga prevzamete s tem, da sporazum sklenete; c) ali se kdaj neha dolžnost plačevanja davek po sporazumu, ako obrat preneha n. pr. zaradi premajhne zaposlitve, preureditve itd.

Odgovor: Pavšalizacija je mogoče doseči s sporazumom tudi samo za dobo enega leta. Razpis finančnega ministrstva št. 997/III ex 1938, ki ureja to vprašanje, nikjer ne navaja, za katero dobo je sporazum mogoče skleniti. Riziko nosi v primeru sporazuma davkoplačevalec. Ne zakon, ne navedeni razpis ne navajata nikjer, da bi se smeli za tak riziko v kateri koli obliki odškodovati. Davčna dolžnost, plačevati s sporazumom določeni znesek, preneha po našem mnenju pod istimi pogoji kakor za pridobitno.

J. Š. v Lj. — Davčna izvršba na tekoče račune pri Poštni hranilnici. Vprašate nas, ali je izvršba na tekoče račune pri Poštni hranilnici dopustna ali ne.

Odgovor: Po čl. 25. zakona o pošto-hranilnem, čekovnem in virmanškem prometu je dovoljeno voditi eksekucijo zaradi zaostalih davkov tudi na tekoče vloge pri Poštni hranilnici. S tem pa še ni rečeno, da je tudi prav, da se taka eksekucija izvrši. Po čl. 30. uredbi o prisilnem izterjevanju pridejo za rubežen v prvi vrsti v poštev premični telesni predmeti in šele v drugi vrsti denarne terjatve, za kakršno se mora smatrati tudi dobroimetje pri Poštni hranilnici. Če se niso zarubili premični telesni predmeti, ki jih imate, bi se po našem mnenju ne mogla voditi eksekucija na dobroimetje pri Poštni hranilnici.

M. B. v Lj. — Koliko znaša dnevne članov davčnih odborov in pod kakšnimi pogoji se izplačujejo?

Odgovor: Po razpisu finančnega ministrstva št. 44407/III ex 1936 se izplačujejo dnevne članom davčnih odborov v iznosu 30 din oziroma 50 din le, če so navzoči pri sejah nepretrgoma najmanj 5 zaporednih dni. Nedelja ali kak drug praznik, ko državni uradi ne poslujejo, se ne smatra za prekinjenje. Dnevne po 30 din se plačujejo članom, ki stanujejo na sedežu odbora, ostalim izven sedeža odbora po 50 din.

A. W. v B. — Pritožba drž. zastopnika v davčnem odboru. — Pravite, da ste dobili obvestilo, da je državni zastopnik v davčnem odboru vložil pritožbo proti Vaši odmeri pridobitne šele kake tri mesece potem, ko ste dobili plačilni nalog in zato domnevate, da državni zastopnik te pritožbe ni pravočasno vložil.

Odgovor: Rok za pritožbo državnega zastopnika proti odločbi davčnega odbora izteče 8 dni pozneje kakor za davkoplačevalca, za katerega postane odmera pravomočna že 30. dan po prejemu plačilnega naloga. Rok za pritožbo državnega

Pred novimi trgovinskimi pogajanjem

V delegacije se naj pritegnejo tudi praktični gospodarski ljudje

V kratkem se prično trgovinska pogajanja s Francijo, Anglijo in Češkoslovaško. Vsa ta pogajanja so za naše gospodarsko življenje izredne važnosti in to iz več razlogov.

Predvsem kaže naša izvozna statistika, da se je naš izvoz preveč usmeril le v eno državo. Škoda, ki jo trpimo od tega je dvojna: 1. morajo naši izvozniki čakati predolgo na plačilo svojega blaga, 2. pa postajamo preveč odvisni od države, v katero gre večina našega izvoza. Škoda pa imajo tudi naši uvozniki, ki so prisiljeni, da kupujejo predvsem v eni državi, ker za plačilo blaga v drugih državah ne morejo dobiti potrebnih plačilnih sredstev. Efekt vsega je, da izgubljajo denar naši izvozniki in s tem naravno tudi naši kmetovalci, izgubljajo pa tudi naši uvozniki, ki ne morejo svobodno izbirati blaga in ki so nesvobodni tudi glede cen za uvoženo blago. Ne moremo torej kupiti tujih izdelkov tako dobro, kakor bi jih mogli, če bi bil naš izvoz čisto prost in tako morajo račun za vse to plačati tudi najširši potrošniški sloji.

Sedaj v času velikih političnih sprememb, ki so nastale v Evropi, je ugodna prilika, da se tudi naša zunanja trgovina nekoliko preusmeri in da ne bo navezana le na eno državo. Vel. Britanija zelo razločno poudarja svojo voljo, da se ne pusti izriniti z balkanskih trgov. Tudi francoska vlada je to svojo voljo že poudarila in storila v ta namen tudi že čisto konkretne ukrepe. A tudi italijanska vlada nikakor ne zanemari gospodarske pozicije Italije na Balkanu. Ravno kar v Beogradu ustanovljena družba za uvoz italijanskih tekstilnih izdelkov to jasno izpričuje. Tem prizadevanjem Anglije, Francije in Italije je treba prilagoditi našo gospodarsko politiko in razširili si bomo odjem blaga in naša gospodarska neodvisnost bo povečana.

Glavna naloga bližnjih trgovinskih pogajanj z Anglijo, Francijo in Češkoslovaško bi morala biti baš ta, da se z njimi doseže trdna podlaga za našo zunanjo trgovino, tudi če bi se morala ta, kakor v stari Srbiji po carinski vojni z Avstrijo, popolnoma preorientirati.

Preorientirati pa se mora seveda v popolnem skladu s potrebami naših gospodarskih podjetij. Zato je treba, da so v naših trgovinskih delegacijah ljudje, ki temeljito poznajo potrebe vseh naših glavnih gospodarskih strok. To pa je mogoče doseči le, če se v naše trgovinske delegacije pritegnejo tudi naši gospodarski ljudje iz prakse. Vsa čast našim uradnim zastopnikom, katerim radi priznavamo, da so dosegli pri dosedanjih trgovinskih pogajanjih že mnoge lepe uspehe. Prepričani pa smo, da bi dosegli še boljše, če bi se mogli

zastopnika izteče torej 38. dan od dne, ko stranka prejme plačilni nalog. Nikjer pa predpisi ne določajo, kdaj se mora davkoplačevalec obvestiti o tem, da je državni zastopnik vložil pritožbo. Zato je mogoče, da ste tako obvestilo prejeli šele po 3 mesecih. Nekatera podjetja, katera imajo večji davčni predpis, si pomagajo na ta način, da si po preteku 38 dni, ko so prejeli plačilni nalog, da jo izstaviti od davčne uprave potrdilo, da proti njihovi odmeri državni zastopnik v predpisanem roku ni vložil pritožbe. S tem preprečijo, da bi mogel državni zastopnik, ker nima stranka nobene kontrole, vložiti pritožbo tudi potem, ko je njegov rok že potekel.

vedno opreti na strokovno mnenje praktičnih gospodarskih ljudi. Saj je vendar znano, da izgleda v teoriji marsikatera stvar silno lepa, a je v praksi njena slika čisto drugačna. Če zahtevamo, da se pritegnejo k našim trgovinskim delegacijam tudi praktični pridobitniki, ne pomeni to nobenega nezaupanja do sedanjih uradnih delegatov, temveč hočemo doseči le to, da bo naša trgovinska delegacija sestavljena čim bolj in da bo za pogajanja čim najbolj pripravljena.

Se vedno je bilo živo sodelovanje uradnih zastopnikov z zastopniki gospodarskih ljudi uspešno, nobenega razloga ni, da ne bi bila naša bodoča trgovinska pogajanja tudi s te strani postavljena na dobro podlago. Zato v naše trgovinske delegacije tudi naše praktične pridobitnike!

Apel na vodstvo KID

Poročali smo že, da namerava KID ustanoviti na Jesenicah za delavstvo veliko prodajalnico, ker da se bo s tem znižala draginja. Če se bo KID ta namera res posrečila, dvomimo prav zelo, ker doslej še noben konsum, nobena nabavljajna zadruga, pa tudi nobena industrijska prodajalna ni draginje znižala, kaj šele vrgla. In bilo bi tudi več ko čudno, če bi se to zgodilo. Kajti režijski in industrijski prodajalnih bo vsakakor večja, kakor pa je v samostojni trgovini. Poleg tega bo morala prodajalna KID delati z nameščenci, ki pač ne bodo s tako vnamo delali za napredek prodajalne, kakor pa dela samostojni trgovci. Ta ne pozna ne nadur, ne odmora, če gre za posel in kupčijo. Sicer pa imamo v Sloveniji tudi že primere, ki kažejo, da konsumne prodajalne industrijskih podjetij ne dajo tega, kar se je pričakovalo.

Jesenice bodo zaradi turističnega prometa, ki je razvit v vsem Gorenjskem kotu, vedno drag kraj in na tem ne bo mogla nič spreminiti niti KID. So pa še mnogi drugi razlogi, ki nikakor ne priporočajo ustanovitve tovarniške konsumne prodajalne na Jesenicah.

Iz vseh teh razlogov upamo, da bo vodstvo KID vendarle upoštevalo apel jeseniških trgovcev in opustilo misel otvoritve lastne konsumne prodajalne. Saj so slovenski trgovci vedno krepko branili interese naše industrije in tudi one KID.

Da ni naše mnenje osamtjeno, temveč da dele to mnenje tudi drugi, priča članek, ki ga je objavil mariborski »Večernik« in ki se obrača na vodstvo KID z ena-

kim apelom ko mi. Naj bo zato apel »Večernika« ponatisnjen še na tem mestu. Glasi se:

»Mali, Ta-Ta« na Jesenicah

Vsem je še v spominu borba, ki so jo vodili naši trgovski krogi proti veleblagovnicam, kakršna je »Ta-Ta«. Velike mere je zavzela borba zlasti v Beogradu, pa tudi drugod. Nekaj sličnega kakor je »Ta-Ta« se obeta v kratkem na Jesenicah. Z novim letom odpre svoj veliki konzum Kranjska industrijska družba. Poslojce, delo po načrtu arhitekta Severja iz Ljubljane, stoji na Cankarjevi ce-

sti, sredi tovarne in je precej veliko. Pred meseci je izgledalo, da s tem konsumom ne bo nič, ker so se mu protivili trgovski krogi, kar je tudi umljivo. Jeseniška trgovina zavisí predvsem od kupne moči delavstva. Železničarji imajo itak svojo nabavljajno zadruzo, drugega jeseniškega »meščanstva« pa ni dosti. Razen privatnih trgovin obstojita še dva delavska konsuma z več prodajalnami. Če bo zdaj tovarna odprla svojega, bo vsem skupaj v hudo konkurenco. Vodstvo KID izjavlja, da bo skrbelo za pocenitev živil. Jesenice so res eden najdražjih krajev. Poleti bližina Bleda, Kranjske Gore in drugih letovišč zelo vpliva na cene, v ostalem pa mnogi menijo, da so Jesenice zlata jama tudi za delavstvo. Mnogo je bilo že prizadevanja, da bi prišle v prvi draginski razred. Od tega bi imeli prvenstveno korist uradniki in sezonski delavci-stavbinci, ki po pogodbah dosežejo večjo plačo. Na Jesenicah res ni nikogar, ki bi draginjo omejeval. KID je že imela svoj konsum, takozvano »Kašto«, ki so jo pa sedanji lastniki odpravili, češ da trgovina ne spada v železarno, kar je tudi res. Zdaj hočejo očitno delati tudi s trgovino dobičke. In moč nad delavstvom se bo še bolj povečala. Po dogodkih zadnjih let sodimo, da je omejitev draginje le drugovrsten povod za konsum. Bomo videli. Ustanovitev konsuma se malo ujema z izjavo vodstva KID, da mu je na srečo predvsem prospeh vsega kraja.

Udeležba tujih držav v naši zunanji trgovini

V oktobru smo izvozili blaga v

	tišo	milij.	%
	ton	din	
Nemčija	129,0	237,5	51,2
Madžarsko	20,4	26,7	5,7
Italijo	46,6	24,5	5,3
Poljsko	1,3	19,9	4,3
U. S. A.	3,2	17,2	3,7
Grčijo	8,9	17,1	3,7
Belgijo	13,9	17,0	3,6
Francijo	5,2	16,2	3,3
Anglijo	5,2	15,9	3,4
Češkoslovaško	9,4	15,1	3,2
Nizozemsko	8,0	9,6	2,0
Švico	1,7	7,0	1,5
Argentino	4,4	4,7	1,0
Romunijo	15,2	4,5	0,9
Švedsko	1,3	3,0	0,6
Japonsko	0,1	2,7	0,5
Avstrijo	0,6	2,4	0,5

Nad polovico vsega našega blaga je šlo v Nemčijo in Italija je s 57% daleč zaostala. Čisto neznamen je tudi postal naš izvoz v Avstrijo.

Uvozili pa smo iz:

	tišo	milij.	%
	ton	din	
Nemčije	21,6	133,4	35,6
Italije	5,8	47,1	12,6
U. S. A.	2,4	29,5	7,9
Anglije	1,2	24,9	6,6
Avstrije	3,8	22,8	6,1
Francije	7,2	13,7	3,6
Češkoslovaške	1,5	13,5	3,6
Grčije	5,0	11,4	3,0
Madžarske	3,9	8,6	2,3
Brit. Indije	0,9	8,4	2,2
Švice	0,2	8,2	2,2
Romunije	12,1	7,6	2,0
Nizozemska	0,6	6,6	1,7
Belgije	0,3	4,7	1,2
Argentine	1,6	3,8	1,0
Brazilije	0,5	3,7	1,0

Iz drugih držav smo uvozili za manj kot odstotek vsega našega uvoza. Številke dovolj jasno kažejo, kje je potrebna preusmeritev naše zunanje trgovine.

Zgodovinske beležke o kartelih in monopolih

V oktobrsko-novembrski številki »Metalurgije« je objavil dr. inž. Nino Herlitzka zanimivo študijo iz zgodovine kartelov in monopolov. Ker bo ta študija gotovo zanimala tudi naše bralce, jo objavljamo tudi mi.

Kadar se govori o kartelih, trustih in koncernih, se navadno misli, da so ti značilen proizvod moderne dobe. V resnici pa je pojav kartelov ali bolje rečeno prizadevanja, da ljudje skušajo zagotoviti sebi neke predmete, stara ko človeški rod. Če bi se hotele pokazati v galeriji slik glavne osebnosti, ki so imele velike zasluge pri ustvarjanju kartelov, potem bi videli poleg modernih industrijskih magnatov tudi feničanske in grške trgovce, nadalje trgovce iz Indije in Rima, kralje, prince, nemške pivovar-narje iz srednjega veka, angleške industrialce volne in bombaža prejšnjega stoletja — pa tudi papeže.

Na drugi strani pa je popolnoma razumljivo, če se smatra nastanek kartelov kot čisto mode-

ren pojav, ker je neka struja ekonomistov in pisateljev avstrijsko-nemške šole, na čelu s Schwenlankom, Liefmannom, Schafflejem in drugimi še pred kratkim zagovarjala stališče, da je ustanavljanje kartelov specifičen proizvod naše moderne gospodarske civilizacije. Drugi ekonomisti, kakor Brentano pa so dokazali, da to stališče ni sprejemljivo, ker imamo brez števila precedenčnih primerov, ki dokazujejo, da so karteli oziroma pojmi o njih obstajali že od pamtikeva. Šele v zadnjem času so bile objavljene tesne zveze, ki so bile med stari-mi karteli in zakoni ter modernimi razmerami.

Karteli v starem veku

Primere kartelnih organizacij in monopolov imamo v vseh časih, od nastarejše dobe pa do danes. Tako so n. pr. bile monopol škrlatne barve iz Tira, proizvodnja in prodaja plemenitih kovin rezervirani za kralje ali pa so jih ti odstopili drugim. Feničanski trgovci so bili prvi, zlasti pa Kartaginci, ki so zavarovali svoje trge s pogodbami pred grško konkurenco. Te pogodbe so istočasno

izključevale konkurenco med pogodbenimi strankami z natančno zemljepisno razdeljenimi trgi na zelo podoben način, kakor se to dogaja danes. Zidovski kralji so zadržali za sebe pravico trgovine z dateljni. Kralj Salomon je zadržal za sebe trgovino z raznim blagom ter je imel v svoji službi veliko število najetih trgovcev, ki so bili plačani na dan ter jamčili kraljevski zakladnici za dobičke, ki so jih dosegli na monopolski podlagi.

Poleg teh kraljevskih in državnih monopolov naletimo v zgodovini neprestano tudi na privatne monopolne tendence. Vlade so si vedno prizadevale, da znižajo pretirano visoke cene, ki so jih zahtevali trgovci in proizvajalci. Iz nekaterih egiptskih papirusov izvevmo, da so bili v starem Egiptu monopoli za volno in sukno. Že takrat so bile oblasti prisiljene, da intervenirajo v korist ljudstva proti previsokemu apetitu monopolistov.

V starem Babilonu so bile cene nekaterih predmetov določene od vlade ter razglašene na vratih »svetišča«. Tako se pravi v zakoniku

Denarstvo

Izplačila nad 5000 din tujcem

Narodna banka je izdala okrožnico št. 89 z dne 28. novembra, ki se glasi:

»Po čl. 8. pravilnika o urejevanju prometa z devizami in valutami je potrebno za uporabo dinarskih terjatev tujcev posebno dovoljenje Narodne banke.

V zvezi s tem se izdajo za vse pooblaščenice zavode za poslovanje z devizami in valutami naslednja navodila:

Za vsa izplačila nad 5000 din na dinarske račune vseh kategorij tujih upnikov morajo pooblaščenici zavodi predhodno dobiti pisмено dovoljenje Narodne banke.

Če gre za izplačilo našim izseljencem v tujini, je treba posebej opozoriti, da gre za izplačilo izseljencem.

Pooblaščenici zavodi morajo ta obvezna navodila sporočiti vsem svojim zainteresiranim komitentom doma in v tujini, da se vedo ti po njih ravnanju.

S tem se razveljavljajo vsa prejšnja navodila, ki so bila dana pooblaščenim zavodom glede uporabljanja dinarskih terjatev tujcev.

Dosedaj so mogli denarni zavodi izplačevati na dinarske račune vseh kategorij tujim upnikom do 10.000 din brez predhodnega dovoljenja Narodne banke.

Po odloku finančnega ministra je treba za izvoz v Albanijo tudi za blago v vrednosti do 5000 din predložiti potrdilo o zavarovanju valute.

Tečaj vrednostnih državnih papirjev so nekoliko popustili. Volna škoda je notirala v torku na beograjski borzi 463,50 do 464,50, 6% begluške obveznice so bile po 88,75 do 89,60, dalmatinske pa po 87,25 do 87,50 din.

Tečaj nemških klirinških čekov je ostal nespremenjen ter notira se nadalje 14,30 din. Angleški funti so se naprej po 238 din. V svobodnem prometu pa je njih tečaj narastel že na 250 din. Temu primeroma so se dvignili tudi tečaji drugih deviz. Tako velja na svobodnem trgu dolar že 54 din.

Italija bo izdala posebne bankovce za kolonije. Ti bankovci bodo v prometu samo v italijanskih afriških kolonijah.

Zlata podloga švicarske narodne banke se je po izkazu z dne 23. novembra povečala za 7,7 na 2.880 milijona šv. fr. Obток bankovcev pa se je znižal za 15 na 1647 milijonov šv. frankov. Kritje bankovcev in vsak dan plačljivih obveznosti banke je naraslo od 85,75 na 86,06%.

Novozelandska rezervna banka je zvišala svoj diskont od 2 na 4%.

Hamurabija, kralja Babilonije: »Če kdo nima denarja za vrnitev plačila, mora dati trgovcu sezamovo olje po tržni ceni ter po ceniku, ki ga je določil kralj.«

V najstarejših indijskih zakonikih nekoliko stoletij pred Kristom se morejo najti predpisi naslednje vsebine: »Za primer, da bi se trgovci z določenimi predmeti medsebojno dogovorili ter dvignili cene tem proizvodom ali bi namenoma poslabšali njih kakovost, se uporabi proti njim največja denarna globa.« Če pa trgovci po medsebojnem dogovoru ne postavijo na trg določeno blago, zahtevajoč zanj horbitantno ceno, se tudi to kaznuje z največjo možno denarno kaznijo.

Med prestopki, ki so se največ kaznovali, je bilo oviranje svobodne trgovine in prodajanja drugim osebam. To je klasičen primer bojkota. Obrtniki in trgovci, ki so kršili te zakone, so se smatrali za zločince ter so bili po indijskih zakonih težko kaznovani.

Glavni tržni nadzornik je imel nadzorstvo nad trgovci ter je moral skrbeti tudi za to, da se določene cene ne menjajo. Prav tako je bil tudi že takrat določen do-

Neki trgovski zastopnik, ki si je dolgo zaman prizadeval neki veliki modni trgovini prodati svoje nogavice, je zabrusil v obraz trgovcu: »Če niti tako velika trdka kot je vaša ne more kupiti mojih nogavic, potem gotovo niso nič vredne. Tudi jaz jih ne maram.« Po teh besedah je vrgel v loku skozi odprto okno ves sveženj nogavic. (Spodaj pa jih je prestregal njegov pomagač.) Trgovec je bil presenečen in — je kupil.

Neki knjigotržec je založil knjigo o različnih receptih. Izdal je zanjo veliko denarja, toda v denar ni šla. Raztrgal je en izvod na posamezne liste, ki jih je posamično ali po dva vtikal obenem z letakom, ki je opozarjal na vzorčne strani receptne knjige, v druge knjige, ki jih je imel na zalogi. Velik del ženskih kupcev je sledil povabilu in založena knjiga je bila kmalu razprodana.

Ne pozabite na streho svojega dobavljenega voza! Mnogo trdki, ki razvažajo svoje blago po mestu, je prišlo na to, da veliko ljudi gleda vozove od zgoraj. Zato so na strehe voz napisale svoje trdke. Napisi ob straneh voz se od zgoraj kaj slabo vidijo.

Neka parfumerija je napeljala skozi izložbeno okno malo cevko, skozi katero je neprenehoma prihajal na cesto fin vonj po parfumu. V oknu je stal lepak, ki je naznanjal: »Ako hočete parfem dobro presoditi, ga morate poduhati. Prosimo, stopite v trgovino: vsako steklenico vam radi neobvezno odpremo.«

Na zelo posrečen način je vabila neka trgovina s sadjem za domače sadne pridelke. V ozadju so bile izstavljene španske pomaranče, kalifornijska jabolka in indijske banane. Vsak sad je imel zatak-njeno zastavico svoje domovine, poleg tega pa je o izvoru pripovedoval še besedni lepak. V ospredju pa je bilo domače sadje z malimi deželnimi zastavicami. Sredi izložbe pa je visel na vrvicah lepak, ki je imel besedilo: »Čemu obračamo oči v daljine, ko pa imamo najboljšo pri nas doma.«

Neka trgovina s semeni je v svojem izložbenem oknu namestila črno tablo, na katero je sproti napisovala, za katere rastline je trenutno čas za saditev ali setev. Na primer: »Sedaj je čas za saditev marjetic.«

pusten dobiček, ki se je gibal okoli 10 odstotkov prodajne cene. Za vsako povečanje cen so bile določene kazni, ki so se pri ponovnem prestopku zvišale.

V stari Grčiji so bili razni monopoli, o čemer se moremo prebrati iz del Aristotela. Dva primera iz Aristotela sta posebno značilna.

Neki bankir iz Sirakuze je kupil za ves denar, ki je bil pri njem deponiran, vso proizvodnjo železa na otoku Siciliji. Tako je mogel kot gospodar trga in prost vsake konkurence določevati cene po svoji mili volji. Brez posebne-ga napora se mu je posrečilo, da je dosegel dobiček 100 talentov za vsakih 50 talentov, ki jih je vložil v posel. Toda na podlagi grških zakonov, ki so zatirali in kaznovali vsak monopol, je bil javno obsojen in njegovo premoženje konfiscirano.

Drugi primer je bolj znan. Slavnj filozof Tales iz Mileta je bil zasmehovan zaradi svojega siromaštva. Hotel je svojim rojakom dokazati, da se more tudi filozof zelo lahko obogatiti, samo če hoče. Na podlagi svojih kalku-

V reklamnih slikah v nekem kino-gledališču sem videl sliko trgovine; na cesti pa ni bilo žive duše kot da je vse izumrlo. To je snubilno psihološko napačno, kajti prazna cesta da sklepali, da je dolična trgovina slabo obiskana. Sugestivna bi bila snubitev, če bi se bila hiša takrat slikala, ko je na cesti največ ljudi.

»Tako boste rjavi, če rabite XY krema in se vlečete na sonce!« — tako se je glasil napis v izložbi neke drogerije. Pod napisom je viselo zrcalo. Radovednost seve ni dala nikomur miru, da bi se ne pogledal vanj: vsak obraz je bil močno rjav. Zrcalo je bila namreč barvano.

Neka nanovo ustanovljena trgovina s čevlji je delala kot je to pač navada že več dni pred otvoritvijo reklamo po časopisju, z lepaki na ulicah itd. Osem dni pred

otvoritvijo pa je najela več moških, žensk in otrok, ki so bosí hodili po mestu in nosili tablice z napisom: »Hodimo bosí, ker si bomo kupili čevlje šele takrat, ko bo odprla trgovino trdka XY.« Tem besedam je sledil datum otvoritve in točen naslov podjetja. — Ta reklama je imela neobičajno velik uspeh.

Holandski hoteli so vpeljali navado, da gostom, ki se dalj časa zadržijo, dajejo brezplačno jutraj na mizo časopis. Na opasici, pa je napisano: »Dobro jutro! Tu je časopis, ki vam ga poklanja vodstvo hotela.« Holandsko časopisje daje namreč hotelom v ta namen časopise po nižji ceni tako, da hotelirji niso zaradi opisane postrežbe preveč prizadeti. Odjem časopisov zaradi tega sicer ni narasel, toda stvar je prav dobra reklama za hotele in nazadnje tudi za časopise.

Za vizitatorja in administratorja novo ustanovljene grško-katoliške škofije v Karpatski Ukrajini je bil imenovan križevaški škof dr. Njary.

Sedemdesetletnico je praznoval te dni dr. Josip Tominec, eden naših najbolj zaslužnih delavcev za razvoj slovenske alpinistike. K njegovemu slavu so se zbrali zastopniki vseh slovenskih planinskih organizacij, čestitali pa so mu tudi hrvatski, srbski in bolgarski planinci. Slednji so ga izvolili tudi za svojega častnega člana. Zaslužnemu planincu tudi naše čestitke!

Ravnatelj kranjske gimnazije dr. Simon Dolar je stopil v pokoj, ker ima polna službena leta. Na kranjski gimnaziji je deloval polnih 30 let. Zavod bo odličnega pedagoga in vzornega ravnatelja težko pogrešal.

Direktor agencije Avale je kot šef filmskega oddelka za propagando JRZ povabil domače in tuje novinarje, da jim pokaže prvi film, ki ga je izdelal odsek in ki se imenuje: »S preporodom — Jugoslavija včeraj in danes.« Film kaže delo vlade dr. Stojadinovića. Film je izdelan v dveh verzijah, kot nemi in kot zvočni.

Na letni skupščini Matice Hrvat-ske, ki je bila te dni, se je ugotovilo, da znaša premoženje Matice okoli 4 milijone din.

Velik vojvodinski dom nameravajo sezidati prihodnje leto Vojvodinci v Beogradu. V domu bi bili nameščeni tudi vojvodinski dijaki. Vseh Vojvodincev je v Beogradu okoli 50.000.

Gostilničarska pivovarna v Laškem bo slovesno otvorjena dne 7. decembra, ko bo v Laškem občni zbor delničarjev družbe »Gostilničarska pivovarna« v Laškem.

Mirna peč je bila v nedeljo priključena na električno omrežje.

V Mariboru je zmanjkalo bencina, kakor poroča mariborski »Večernik«, čeprav se je bencinski kartel zavezal, da bo skrbel, da bodo vsi kraji vedno redno preskrbljeni z bencinom.

Okoli 10.000 sadilcem tobaka v Hercegovini, katerim je bila zaradi raznih prekrškov odvzeta pravica saditve tobaka, je bila sedaj kazen odpustena. Vendar pa smejo znova saditi tobak le, če dajo jamstvo, da bodo v bodoče izpolnjevali vse predpise glede saditve in prodaje tobaka.

Papež je po krajši boleznj popolnoma ozdravel, vendar pa ta teden še ne bo nikogar sprejel v avdienco.

Ameriški berlinski veleposlanik Wilson je bil po svojem referatu Rooseveltu dodeljen kot svetovalec zunanjemu ministrstvu za nedoločen čas.

Dunajski kardinal dr. Innitzer bo baje odstopil ter bo potem premeščen v Vatikan. Za dunajskega kardinala pa bo potem imenovan berlinski škof dr. Freyssing.

V Italiji se je začelo gibanje, da se vse tuje guvernanke odslovo, ker da je popolnoma nepotrebno, da se otroci nauče tujih jezikov. Na ta način da se jim daje samo možnost, da se nalezijo tujih nazorov. Prosvetni minister Bottai pa je dejal, da se bo uvedla v Italiji za vse otroke do 15. leta enotna šola. Najboljši učenci se bodo nato izbrali in določili za gimnazije. Minister je zaključil svojo izjavo s stavkom: »Ne gre, da pridejo tepeci na univerzo samo zato, ker so njih starši bogati in da so z univerze izključeni nadarjeni otroci, ker so njih starši reveži.« A kaj če se vzgojitelji zmotijo in ne zberejo res najbolj nadarjene?

Reklamni mozaik

Doma in po svetu

Vojni minister gen. Nedić se je na povratku iz Ankare ustavil v Sofiji, kjer je bil sprejet tudi od bolgarskega kralja v avdienci. Od zastopnikov bolgarske vojske je bil sprejet s posebno ljubeznivostjo in prisrčnostjo. Gen. Nedić je povabil bolgarskega ministra, da obišče Beograd. Iz Sofije se je odpeljal gen. Nedić na zborovanje šefov gen. štabov balkanskih držav v Atenah.

V Atenah se je začela konferenca gen. štabov držav Balkanske zveze. Na čast udeležencev konference je priredil načelnik grškega gen. štaba banket. V zdravici je naglasil, da združujejo sicer Balkansko zvezo ideje miru, bratstva in napredka, da pa morejo te ideje trajati samo, če slone na trdnih temeljih mednarodne varnosti. V zahvalni zdravici pa je dejal načelnik turškega gen. štaba, da se na Balkanu vse bolj kaže težnja, da se mir utrdi in postopoma mirno rešijo vsa vprašanja. Položaj v mednarodni politiki pa nalaga balkanskim narodom dolžnost, da so vsak dan bolj pripravljeni, da lahko z vsemi silami zagotovijo sebi svoje pravice.

Na listi dr. Mačka za Ljubljano (mesto) kandidirajo: Na 1. listi: dr. Ivan Stanovnik, odvetnik in dr. Anton Breclj, zdravnik, kot kandidata, kot namestnika pa Anton Marinček, uradnik Delavske zbornice in Lojze Hartman, uradnik Pok. zavoda. Na 2. listi: dr. Alojzij Krajgher, zobozdravnik in Franc Leskovšek, uradnik, kot namestnika dr. Ivo Stempihar, odvetnik na Jesenicah in Ivan Novak, čevljar iz Tacna. Na tretji listi: dr. Albert Kramer, senator in odvetnik dr. Celestin Jelenc, kot namestnika pa inž. Jože Rus, zasebni uradnik in Ivan Milnar, uradnik OUZD v Ljubljani.

lacij je ugotovil, da bo zelo dobra letina oljčnega olja. Zato je pokupil vse stiskalnice za olje, ki jih je potem v času sezone razprodal po zelo visokih cenah.

Čeprav sta primera iz Aristotela vzela izven kroga trgovcev in proizvajalcev, vendar ne pomenita izjemnih primerov, temveč sta izraz poslovanja v trgovini, ki je bilo takrat v splošni veljavi.

Trgovina z žiti je bila tako v Indiji ko tudi v Grčiji pod strogim nadzorstvom. Kljub vsem visokim kaznim, ki so bile predvidene za zbiralce žita v Atenah, je spekulacija z žitno trgovino cvetela. Žitni trgovci so si prizadevali, da osredotočijo čim večje zaloge v čim manj rok, da bi mogli regulirati cene po svoji volji. Enak položaj je bil tudi v Sirakazah, ki so bile za Atenami eno največjih središč žitne trgovine.

Med predlogi Atenčana Pitokla, ki ga omenja Aristotel, je bil tudi predlog, po katerem naj bi država pokupila vse surove kože od zasebnikov po tržni ceni in jih potem prodajala dalje po trojni ceni.

(Dalje prihodnjič.)

Pri predstavi gostujočega židovskega gledališča iz Vilne v Temešvaru sta nakrat eksplodirali 2 bombi ter je bilo 10 oseb ubitih, okoli 30 pa ranjenih. — Rektorja univerze v Klužu sta napadla dva neznanca ter oddala nanj dva strela. Rektor je bil nevarno ranjen. Atentatorja je spoznal. Sta to dva dijaka, ki sta bila člana razpuščene Železne garde. Tudi atentat v Temešvaru je delo Železne garde.

V Santi Monici, divnem kraju južne Kalifornije, kjer so vile bogatašev in filmskih igralcev, je upepelil požar okoli 300 vil. V mesto so navallili nato roparji, ki so skušali vse hiše, ki niso pogorele, oropati. Policija je dobila nalogo, da na mestu ustrelj vsakogar, kdor bi skušal ropati.

10.000 italijanskih izseljencev v Braziliji je zaprosilo pri italijanskem konzulatu v Braziliji za repatriacijo v domovino. Pripravljeni so oditi tudi v italijanske kolonije.

17 milijard dolarjev bodo letos izdale države za oboroževanje, in sicer: Vel. Britanija 1693, Nemčija 4400, Francija 1092, Sovjetska Rusija 5400, USA 1.066, Japonska 1755, in Italija 526. Samo v zadnjih štirih letih je izdala Nemčija za oboroževanje 14.600 milijonov dolarjev.

Statistika trgovstva v Sloveniji

Številno

Združenje	članov	učencev	učenk	posrednikov	posmočnic
Skupaj	9171	962	769	1998	1872
Brežice	148	59	21	49	20
Celje-mesto	352	75	36	338	212
Celje-srezi	634	83	69	111	134
Črnomelj	181	13	12	18	13
Dol. Lendava	215	14	12	—	—
Kamnik	362	27	27	37	58
Kočevje	138	19	1	—	—
Kranj	432	32	41	85	88
Krško	199	24	27	47	53
Laško	182	36	26	64	43
Litija	325	15	38	17	40
Ljublj.-m.	1385	124	122	416	481
Ljublj.-okol.	466	8	29	24	25
Ljutomer	214	29	10	63	46
Logatec	259	23	12	69	52
Maribor-m.	612	78	66	222	197
Marib.-sreza	344	37	18	53	66
Mur. Sobota	396	23	4	59	22
Novo mesto	297	33	35	27	33
Ormož	92	14	7	15	3
Ptuj-mesto	160	29	17	92	83
Ptuj-okol.	201	12	16	23	13
Radovljica	408	35	49	31	75
Ribnica	217	7	9	24	28
Slov. Bistrica	98	13	10	11	7
Slov. Konjice	135	20	15	40	25
Slov. Gradec	399	49	28	55	22
Sv. Lenart	86	12	2	—	—
Škofja Loka	234	19	10	8	33
Skupaj	9171	962	769	1998	1872

Zaradi državnega praznika v petek »Trgovski list« ne izide. Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide v ponedeljek 5. decembra.

Proizvodnja celuloze iz koštanjevega lesa v Italiji

Italijanske tvornice za proizvodnjo celuloze oziroma papirja in rastlinskih vlaken izkoriščajo za svoje namene že skoraj vse rastline in vse vrste drevja, ki jih ima Italija v večjih količinah. Tako predeluje n. pr. neko večje podjetje v Foggi pšenično slamo, Snia Viscosa predeluje navadni močvirni trs, v drugih pokrajinah se predeluje riževa slama. Sedaj pa se v bližini Turina zida velika tovarna za predelovanje koštanjevega lesa. Tehnično je baje že rešeno vprašanje predelovanja koštanjevega lesa. Novo podjetje bo predelovalo tudi bukov les in druga drevesa. Podjetje bo izdelovalo zaenkrat 15 do 18 tisoč ton celuloze na leto.

St. 16.729/38.

Nabava.

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 21. decembra 1938. neposredno pisмено pogodbo za 1200 kg strojnega olja, 1200 kg vulkanskega olja, 1200 kg cilindrskega olja, 200 kg dinamoma, 500 kilogramov tovarne masti, 20 kg vazeline za krogljene ležaje, 100 kilogramov prašnega olja, vse za potrebe Obratne uprave Zabukovca. Ostali pogoji pri rudniku.

Državni rudnik v Velenju dne 28. novembra 1938.

Slabe kupčije v železninarski stroki

Kljub dobri žetvi ni bila kupčija v železninarski stroki tako živahna, kakor se je pričakovalo. Mnogi železninarji, ki prodajajo predvsem kmetovalcem, se celo bojijo, da je bila kupčija letos slabša ko lani. Deloma je bila vzrok manjšim kupčijam politična napetost v septembru, ker so ljudje takrat kupovali le to, kar

so neobhodno potrebovali. Ko je bila vojna nevarnost premagana, so kupčije sicer nekoliko oživele, vendar pa se ni moglo nadoknaditi to, kar je izpadlo v septembru. Cene železu in železnemu blagu so ostale na trgu neizpremenjene, za baker, medenino in svinec pa se kaže rastoča tendenca za cene.

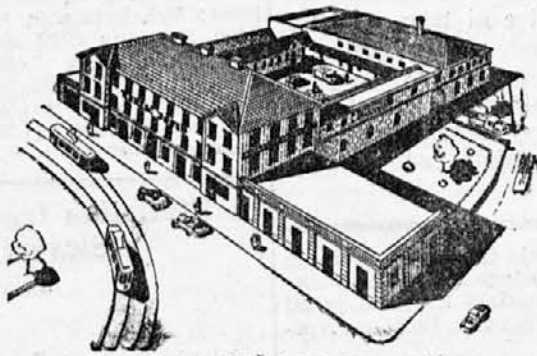
ANT. KRISPER COLONIALE VERLIČ JOSIP, LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 31 — BLEIWEISOVA C. 56

Veletrgovina kolonialne in živilske robe

Velepraznina kave / Milni za dišavo

Telefon interurban 2263 / Brzljavni naslov: Verlič Ljubljana / Ustanovljeno leta 1834

POSLOVNA HIŠA IN SKLADIŠČA

Direktni uvoz kave, čaja, južnega sadja, dišav in vsega drugega kolonialnega blaga. Zaloge spirita, žganja in vseh mineralnih voda. Točna postrežba / Ceniki na razpolago

Za zimo

potrebujete obleko, suknjo, plašč itd.

S prvovrstnimi angleškimi in češkimi tkaninami najnovejših vzorcev po solidnih cenah Vas postreže

MANUFAKTURA NOVAK

LJUBLJANA — Kongresni trg 15
pri nunski cerkvi

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE

r. z. z n. z. v Ljubljani

Nove vloge

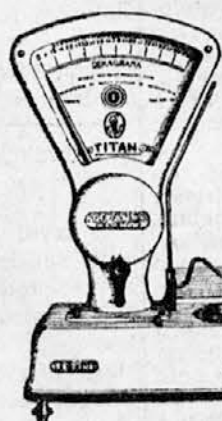
so vsak čas izplačljive in jih obrestuje po 4%
vezane na 3 mesece pa po 5%

Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod

Ne kupujte tehtnice!!! preden niste vprašali pri nas

5letna garancija!

Izdelujemo
3 vrste
avtomatičnih
tehtnic

5letna garancija!

od 2 do 20 kg
v prvovrstni
kvaliteti
v raznih barvah

Titan d. d., Kamnik

Radio Ljubljana

Četrtek dne 1. decembra, 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Šolska proslava narodnega praznika (Brezposelni učiti, abitur.: vodi g. Mirko Demšar) — 10.00: Prenos iz stolnice — 10.15: Plošče — 11.30: Tri pesmi, ena misel: Jugoslavija! (koncert radijskega orkestra) — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Radijski šramel — 17.00: Iz vseh krajev Jugoslavije, koncert radijskega orkestra — 18.00: B. Remec: Samo, prvi slovenski kralj, drama. Izvajajo člani rad. igr. družine —

19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Plošče — 20.00: Rezervirano za prenos — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče. Petek dne 2. decembra, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Slovenske uverture, igra radijski orkester — 14.00: Napovedi — 18.00: Zenska ura: Položaj naših porodnic na deželi (ga. Olga Grahov) — 18.20: Bizet: Zbori iz opere Carmen (plošče) — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Kotiček SPD: Mladina in planinstvo (g. Pivk Franc) — 20.00: Zabaven koncert. Sodelujeta brata Goloba

(duet harmonik) in radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Sobota dne 3. decembra, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi — b) gđe. Manica Komanova — 17.40: Plošče — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Zagorje v zgodovini (Arnošt Adamič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Beseda k prazniku (F. S. Finžgar) — 20.00: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar) — 20.30: Pisan glasbeni večer. Sodelujejo: gg. Fr. Petan in A. Stanko (orglice in harmonika), gg. Prek, Privšek, Slovnik (kitarski trio) in ženski pevski duet, vmes nekaj šal (člani rad. igr. družine) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 4. decembra, 8.00: Kmečki trio — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik) — 10.00: Plošče — 10.30: Radijski šramel, pevske vlože poje Drago Zupan — 12.00: Plošče — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Radijski orkester in Radijski komorni zbor — 17.00: Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30: Tercet Stritar (narodne pesmi) g. Avgust Stanko (harmonika) in plošče — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Koncert godbe »Sloga« — 21.00: Koncert operetnih zvokov (radijski orkester) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče — Konec ob 23. uri.

Ponedeljek dne 5. decembra: 12.00: Ruske pesmi (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Prihod sv. Miklavža in nagovor za otroke — 20.00: Miklavžev večer. Sodeluje: ga. Pavla Lovšetova, koncertna pevka (pri klavirju prof. M. Lipovšek) in radijski orkester. Besedilo napisala gđe. Maša Slavčeva, recitira ga. Mila Šaričeva — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Miklavževanje za odrasle poslušalke in poslušalce.

**Trgovci, zavarujte se
le pri zavarovalnicah,
ki inserirajo v »Trgovskem listu«!**

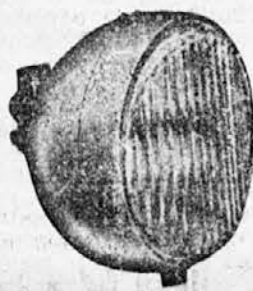
MIKLAVŽEVO POSTAJALIŠČE

le letos v
manufakturi
trgovini

A. ŽLENDER
LJUBLJANA, Mestni trg 22

Specialne cene za Miklavža!
Izredno velika izbira!

**Najpopolnejši
žarometi proti
megli in ostali
avtomaterial**

M. BAHAR - LJUBLJANA
Celovška c. 38 — Telefon 22-92

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Vam je pri snazenju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emajla, steklenine itd. res neobhodno potreben, ker Vam osnaži vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklico je znak naše kvalitete. Za cenjena naročila se priporoča

SLAVIN!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štraco, journalet, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Ustanovljeno 1850

**Zaloga vseh vrst stekla,
porcelana in keramike.
Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga
in okvirjenje slik**

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

TRGOVSKI POTNIK

z dolgoletno prakso, prvovrsten prodajalec, po vsej Sloveniji zelo dobro vpeljan, več vseh pisarniških del, **1 šč** stalno nameščenje. Ia reference na razpolago.

Dopise prosil pod »Samostojna moč« na upravo lista.

Najugodnejše kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. pri

A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ul. 12-14

ker smo jim cene vsled velike zaloge v engros in detajlni prodaji globoko znižali // Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniškimi in knjigoveskimi potrebščinami na debelo in na drobno Lastna industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov